

University of Groningen

Over een Amerikaanse wijze van pastoraat. Beschrijving en beoordeling van het pastoral counseling

Wagenaar, Lützen Gerrit

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
1959

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Wagenaar, L. G. (1959). Over een Amerikaanse wijze van pastoraat. Beschrijving en beoordeling van het pastoral counseling. Groningen: Boekencentrum.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

In de *Inleiding* constateerden wij, dat het pastoraat in Nederland onvoldoende functioneert. Hoewel ook ten onzent vernieuwingspogingen ondernomen worden, bestaat er een incongruentie ten opzichte van wat er in Amerika op dit gebied, met name in het pastoral counseling, wordt gedaan. Onze studie werpt de vraag op, of deze incongruentie langer verantwoord is.

In het *Descriptief gedeelte* behandelden wij in Hoofdstuk I het phaenomeen pastoral counseling. Wij zagen, dat het voorgekomen is uit het maatschappelijk werk, en is gespecialiseerd in het helpen in levensmoeilijkheden. Dit hangt sociologisch samen met de Amerikaanse cultuur, die het ontstaan van deze levensmoeilijkheden in de hand werkt. Het typische van dit helpen is het mobiliseren van de verborgen krachten in de mens. Wij bevonden, dat het pastoral counseling een verschillende geestelijke vulling tolereert, en in meer- of mindere mate de goede relatie van de mens met God als einddoel stelt. De middelen, die het gebruikt om tot dat doel te komen zijn: Begrijpend luisteren, onvoorwaardelijke aanvaarding, het geven van verheldering, het „gelijk op” gaan met en het vrij laten van de ander, terwijl tevens de verantwoordelijkheid voor zijn leven nimmer van hem mag worden afgenomen.

In Hoofdstuk II behandelden wij de verschillende aspecten van het pastoral counseling. Wij constateerden de grote betekenis die het hecht aan de problemen van het gemeentelid, de gevoelsaspecten, die doorgaans belangrijker worden geacht dan de intellectuele gespreksinhoud, het niet-verbale aspect, dat communicatief een grotere plaats inneemt, dan het verbale, en het pastorale aspect, waarbij de nadruk kan liggen op de ten opzichte van de andere counselors karakteristieke houding van de pastor, of op het dominerende doel van zijn werk, waarbij gesteld kan worden, dat zijn counseling een toegevoegde dimensie heeft nl. de relatie met God.

In Hoofdstuk III beschreven wij de psychologische principia. Als fundamenteel bevonden wij de hypothese, dat ieder mens voldoende capaciteit heeft zijn eigen zaken te regelen. Door een geïntrojecteerd waardensysteem kan een mens in deze capaciteit belemmerd zijn, maar door een therapeutische relatie, primair inhoudend een volledige afwezigheid van dreiging, kan de zelfstructuur gereorganiseerd worden, zodat de nieuwe waarneming van eigen waarden mogelijk wordt. Voorts bemerkten wij, dat het pastoral counseling de voorkeur geeft aan een niet-directieve benadering boven een directieve.

De theologische principia, waarop het pastoral counseling zijn praktijk baseert, beschreven wij in Hoofdstuk IV. De verborgen krachten in de mens worden gezien als werking van Gods genade, terwijl de leer van het beeld Gods moet dienen om deze krachten een theologische plaats te geven als overblijfselen van het bedorven imago Dei. Uit het

principe van het algemeen priesterschap der gelovigen wordt de gedachte van een priesterlijk vermogen en van de persoonlijke verantwoordelijkheid van de christen gedestilleerd. De leer van de vrijheid van de christen betekent, dat een mens het kwaad in zichzelf onder ogen moet zien en niet verdringen. Hiermee samenhangend troffen wij de opvatting van de autonomie van de mens aan. Voorts wordt het geloof als een dynamisch proces gezien, waarbij de psychische gesteldheid niet verwaarloosd mag worden. De onvoorwaardelijke aanvaarding van de zijde van de pastor wordt gezien als een verkondiging met de daad en als een manier de emotionele hindernissen, die het ontvangen van Gods genade bemoeilijken, te elimineren. De ethische fundering, voor zover ontwikkeld, wordt gezocht in een wisselwerking tussen morele principes en actuele situaties.

In het *Kritisch-thetisch gedeelte* beoordeelden wij in Hoofdstuk V en VI de bovengenoemde psychologische en theologische principia. Wij trachtten de plaats te bepalen van de psychologische scholen in Nederland ten opzichte van het pastoral counseling, en bepleitten verder experimenteel onderzoek inzake de verborgen krachten in de mens.

De beeld-Gods-ideologie verwierpen wij en aan de psychische „inner resources” konden wij geen theologische waarde toekennen; in plaats daarvan stelden wij het geloof als inner resource, waarbij wij een identificatie van geloof en natuurlijke vermogens afwezen. In het algemeen priesterschap der gelovigen zagen wij een belangrijke ruggesteun voor het pastoral counseling, terwijl wij, wat men in die kring onder de vrijheid van de christen verstaat, niet konden terugvinden in het N.T. Het geloof kan als een dynamisch proces gezien worden, als men de verhouding van God en mens verstaat als een dialoog. De nadruk op de liefde in het pastorale gesprek dient, zo concludeerden wij, niet in mindering te komen op het Woordgetuigenis. Inzake de pastorale ethiek beschouwden wij de wisselwerking tussen morele principes en actuele situaties als juist, en voerden een pleidooi voor de situatie-ethiek.

In Hoofdstuk VII verwierpen wij de woorden „zielzorg” en „geestelijke zorg”, en kozen voor „pastoraat” of „herderlijke zorg”. Behalve de twee nevenaspecten — de algemene zorg voor de gemeente en het apostolaat — is het hoofdaspect van het pastoraat de individuele zorg. Hierin onderscheidden wij de verkondiging, het dienen, en in dit dienen ligt opgesloten het genezend-helpen en het begeleidend-bijstaan. Het vermanen achtten wij legitiem in het individuele pastoraat, al omgaven wij het door een aantal zekereringen, die het psychologisch verantwoord maken. Ondanks het feit, dat elk geval uniek is, was onze conclusie, dat een methode in het pastoraat nodig is.

In Hoofdstuk VIII meenden wij het pastoral counseling een geschikt element voor het pastoraat te moeten noemen. In welke mate geschikt hangt daarvan af, of het de verticale dimensie voldoende tot zijn recht laat komen.

In Hoofdstuk IX besloten wij onze studie met een pleidooi voor pastorale training en voor het gebruiken van gespreksmateriaal.

In the *Intro*
Netherlands
are made in c
is done in thi
study raises
longer.

In the *Des*
pastoral coun
work, and th
gically connec
being of thes
mobilising of
to tolerate a
purpose the g
reach that p
acceptance, c
to the other
been taken av

In Chapter
ing. We have
parishioner, t
portant than
aspect which
the pastoral
of the pastor
of his work
an added dir

In Chapte
fundamental
sufficient cap
of values a r
peutic relatio
structure ma
is made poss
prefers a nor

The theol
practice we
are seen as
image shoul
of the corrup
believers the
personal res
means that